

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ – ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ 5/2014
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Αλεξανδρούπολη 13.3.2014

Προς

- Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης, κ. Ευάγγελο Λαμπάκη**
- **Αντιδήμαρχος Διοικητικών Οικονομικών Υπηρεσιών, κ. Γερακόπουλο Χρήστο**
- Διευθυντή Οικονομικής Υπηρεσίας, κ. Κατσιάνη Αθανάσιο**
- Προϊστάμενο Οικονομικής Υπηρεσίας, κ. Πεντίδη Χρήστο**
- Τμηματάρχη Ταμείου Δήμου Αλεξανδρούπολης, Τούλα Μαρτίδου**
- Νομική Υπηρεσία Δήμου Αλεξανδρούπολης**

ΘΕΜΑ: Κατασχέσεις εις χείρας τρίτου οφειλετών του Δήμου- Ρυθμίσεις χρεών και αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Εισπράξεως

Πολλοί συνδημότες μας παραπονούνται για τις κατασχέσεις των λογαριασμών τους που βρίσκονται στα τραπεζικά ιδρύματα, τόσο από τους Δήμους όσο και από το Δημόσιο. Θέτουν λοιπόν τον προβληματισμό που συγκεκριμενοποιείται στο εξής, «μπορεί η Υπηρεσία είσπραξης εσόδων του Δήμου να μην προβεί στην κατάσχεση ποσών «εις χείρας τρίτου» όπως λέγεται, που βρίσκονται σε λογαριασμούς Τραπεζών;». Ποια είναι τα όρια της αρμοδιότητας αυτής και τι προβλέπουν τα νομοθετήματα;

Ένα από τα μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης-είσπραξης, που έχει ο δανειστής στα χέρια του, έναντι του οφειλέτη, το οποίο μάλιστα αποδεικνύεται δραστικό και αποτελεσματικό πολλές φορές, είναι και η κατάσχεση απαίτησης που έχει ο οφειλέτης, έναντι άλλου-τρίτου.

Οι οικονομικές απαιτήσεις κάποιου, ως γνωστόν, συγκαταλέγονται στα στοιχεία της περιουσίας του, του ενεργητικού το. Η πιο διαδεδομένη στην πράξη, περίπτωση αυτού του είδους, αποτελούν ασφαλώς οι **κατασχέσεις-δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών**, αφού

η κατάθεση δεν αντιπροσωπεύει τίποτε άλλο, παρά απαίτηση του καταθέτη έναντι της τράπεζας.

Η επιβολή κατασχέσεως χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας τρίτου και ιδίως εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων για την ικανοποίηση του επισπεύδοντος δανειστή έχει αναδειχθεί τα τελευταία έτη ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέσα αναγκαστικής εκτελέσεως.

Με το άρ. 24 του ν. 2915/2001 «Το απόρρητο κάθε μορφής καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα ...δεν ισχύει έναντι του δανειστή που έχει δικαίωμα κατάσχεσης της περιουσίας του δικαιούχου ή της μετοχής». Με αυτή τη νομοθετική διάταξη επιλύθηκε η επιστημονική σύγκρουση, ανάμεσα σε θεωρία και νομολογία αναφορικά με τη δυνατότητα επιβολής κατασχέσεως επί τραπεζικών καταθέσεων εις χείρας Τραπέζης ως τρίτης, καθόσον η κατάσχεση αυτή προσέκρουε στο ειδικό τραπεζικό απόρρητο του ν.δ. 1059/1971. Εξάλλου με την απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου 19/2001, κρίθηκε ότι από το παραπάνω ν.δγμα, δεν απορρέει το ακατάσχετο των τραπεζικών καταθέσεων, καθόσον οι εν λόγω διατάξεις αφορούν αποκλειστικά και μόνο το απόρρητο των καταθέσεων και όχι και τη δυνατότητα κατάσχεσής τους.

Α. Το πλέγμα των διατάξεων που αφορούν την αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας τρίτου κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων

Επειδή, ο Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, (ν.δ. 356/1974, Α' 90), ορίζει στο άρθρο 30, ότι: «1. Η κατάσχεσις εις χείρας τρίτων των εις χείρας αυτών ευρισκομένων χρημάτων, καρπών και άλλων κινητών πραγμάτων του οφειλέτου του Δημοσίου ή των οφειλομένων εν γένει προς αυτό, ενεργείται υπό του Διευθυντού του Δημοσίου Ταμείου διά κατασχετηρίου εγγράφου ... 2. Διά του κατασχετηρίου εγγράφου προσκαλείται ο τρίτος όπως τα ... υπ' αυτού εις τον οφειλέτην του Δημοσίου οφειλόμενα χρήματα καταθέση εντός οκτώ ημερών εις το Δημόσιον Ταμείον ...», στο άρ. 31, ότι δεν επιτρέπεται η κατάσχεση μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση επί του ενός τετάρτου (1/4) αυτών, το εναπομένον όμως ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ, όπως το παραπάνω εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 Ν.3714/2008,ΦΕΚ Α 231/7.11.2008,

στο άρθρο 32, ότι: «1. Εάν ο τρίτος ουδέν οφείλει ή δεν οφείλει όλα τα αναφερόμενα εις το κατασχετήριο έγγραφον του Δημοσίου Ταμείου χρήματα ως και άλλα πράγματα ή δεν υποχρεούται εις την άμεσον απόδοσιν αυτών, ένεκα των υφισταμένων μεταξύ αυτού και του οφειλέτου συμφωνιών ή εξ άλλου νομίμου λόγου, ... οφείλει να δηλώση τούτο εντός οκτώ ημερών από της επιδόσεως του κατασχετηρίου ... Η δήλωσις γίνεται εγγράφως δι' αναφοράς επιδιδομένης διά δικαστικού κλητήρος εις τον εκδόντα το κατασχετήριο έγγραφον Διευθυντήν του Δημοσίου Ταμείου ή προφορικός ενώπιον του Ειρηνοδίκου ...», στο άρθρο 33 ότι «Εάν ο τρίτος δεν προβή εις δήλωσιν ή προβή μεν εις τοιαύτην αλλ' εκπροθέσμως ή ουχί κατά τον υπό του άρθρου 32 του παρόντος Ν. Διατάγματος διαγραφόμενον τύπον, λογίζεται ως οφειλέτης της όλης ποσότητος δι' ην εγένετο παρ' αυτώ κατάσχεσις..»

Στο μεταξύ με την παρ. 2 άρθρ. 67 του Ν.3842/2010, (ΦΕΚ Α 58/23.4.2010), προστέθηκε το άρ. 30^Α με τίτλο «Κατασχέσεις στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων», όπου αναφέρονται τα εξής: «Ειδικά για κατασχέσεις απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, το κατασχετήριο έγγραφο κοινοποιείται στο κεντρικό κατάστημα ή σε οποιοδήποτε υποκατάστημα αυτών και μπορεί να περιέχει πολλούς οφειλέτες του Δημοσίου. Στο κατασχετήριο αυτό έγγραφο επισυνάπτεται για τον κάθε οφειλέτη πίνακας στον οποίο αναφέρεται το είδος και το ποσό κάθε οφειλής, ως και ο αριθμός και η χρονολογία βεβαίωσης της. Η δήλωση του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, γίνεται κοινή για όλους τους οφειλέτες του κατασχετηρίου εγγράφου και συνοδεύεται απαραίτητα από παραστατικό κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού του κάθε οφειλέτη για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ημερών πριν την ημερομηνία επίδοσης του κατασχετηρίου εγγράφου και μιας ημέρας μετά από αυτήν, άλλως θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ δήλωση. Η απόδοση των ποσών στην υπηρεσία που επέβαλε την κατάσχεση γίνεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της δήλωσης του πιστωτικού ιδρύματος. Οι διατάξεις των άρθρων 87 και 88 του ν.δ. 17.7/13.8.1923 (ΦΕΚ 224 Α) δεν εφαρμόζονται. Για την ανωτέρω διαδικασία δεν καταβάλλονται έξοδα».

Περαιτέρω προστέθηκε επιπλέον το άρθρο 30 Β, με το άρθρο 66 Ν.4170/2013, (ΦΕΚ Α 163/12.7.2013), με το οποίο προβλέπεται και ρυθμίζεται η διενέργεια κατασχέσεων ειδικά για απαιτήσεις στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, μέσω μοναδικών διαμετακομιστικών κόμβων ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας, (ηλεκτρονική κατάσχεση). Η

παραπάνω διάταξη εφαρμόζεται μετά την έκδοση της με Αρ. ΠΟΛ: 1257, ΦΕΚ Β' 3099/06/12/2013.

Περαιτέρω με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του Ν.3463/06, για την είσπραξη των εσόδων των Δήμων και των Κοινοτήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.

Τα ταμειακά όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ασκούν αντιστοίχως όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές. **(άρθρο 167 παρ.1 Ν.3463/06)**

Η είσπραξη των εσόδων γίνεται από την ταμειακή υπηρεσία του δήμου ή από την Δ.Ο.Υ. που υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα. Όργανα είσπραξης των εσόδων των δήμων που έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία είναι αποκλειστικά ο δημοτικός ταμίας και οι υπάλληλοι στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα εισπράκτορα. **(άρθρο 48 παρ. 1 Β.Δ. 17/5-15/6/1959).**

Σύμφωνα επίσης με το άρ. **Άρθρο 7 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων που τιτλοφορείται «Ατομική ειδοποίηση υπερημερίας Χρόνος λήψης αναγκαστικών μέτρων», προβλέπεται ότι :** «1. Αναγκαστικά μέτρα δεν λαμβάνονται πριν παρέλθουν τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 4174/2013 στον υπόχρεο, οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο, ατομικής ειδοποίησης υπερημερίας, στην οποία αναφέρονται...2. Δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης υπερημερίας για την επιβολή κατάσχεσης στις περιπτώσεις κατάσχεσης χρημάτων ή χρηματικών απαιτήσεων στα χέρια του υποχρέου ή τρίτου. 3. Η κατά το παρόν άρθρο κοινοποιούμενη ατομική ειδοποίηση δεν εξομοιώνεται με επιταγή προς πληρωμή».

Ρυθμίσεις χρεών με το ν. 4038/2012 και 4071/2012

Οι διατάξεις της **παρ. 8 του άρθρου 3 του ν. 4038/2012 (Α' 14)**, όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως και για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές προς Ο.Τ.Α., που έχουν βεβαιωθεί στις ταμειακές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. ή στις Δ.Ο.Υ.. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Εσωτερικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων αυτών. **(παρ 6 άρθρο 9 ν. 4071/2012).**

Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 9 του Ν. 4071/12 εκδόθηκε η ΚΥΑ 20124/08.06.2012 (ΦΕΚ 1828/08.06.2012 τεύχος Β'). Σύμφωνα με την ανωτέρω ΚΥΑ:

"1.Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς δήμους ρυθμίζονται και καταβάλλονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 3 του ν. 4038/2012 (Α' 14), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 9 του πέμπτου άρθρου του ν. 4047/2012 (Α' 31).

2.Στη ρύθμιση υπάγονται υποχρεωτικά όλες οι οφειλές ή δόσεις οφειλών που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες, με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ), έως τις 29-2-2012, εφόσον το σύνολο των βασικών οφειλών δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, και τις εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) ευρώ, όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα.

3.Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση υποβάλλεται στον οικείο Δήμο, το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας. Το αίτημα για τη ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε αριθμό δόσεων άνω των είκοσι τεσσάρων (24), εξετάζεται από τον οικείο Δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν Αντιδήμαρχο, μετά από πρόταση του προϊσταμένου της οικονομικής υπηρεσίας του Δήμου, που αποφαινόνται σχετικά με την αδυναμία του υπόχρεου για πληρωμή σε συντομότερο χρόνο, με επισημείωση επί της υποβληθείσας αίτησης, ανάλογα με τη φορολογική εικόνα και τη φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου, βάσει των ακόλουθων δικαιολογητικών:

α) Υποβληθείσες δηλώσεις (όταν απαιτείται):

α1) Φορολογίας εισοδήματος των τελευταίων τριών (3) ετών

α2) Της τελευταίας εκκαθαριστικής δήλωσης ΦΠΑ και οριστικής δήλωσης ΦΜΥ

α3) Όλων των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ και προσωρινών δηλώσεων ΦΜΥ που έπονται της τελευταίας εκκαθαριστικής/οριστικής και που η προθεσμία υποβολής τους έχει λήξει ένα μήνα πριν την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση α4) Δήλωσης στοιχείων ακινήτων Ε9

β) Επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν ζημία των δύο (2) τουλάχιστον τελευταίων ετών

γ) Επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν καταστροφή αγαθών ή περιουσιακών στοιχείων επιχείρησης ή φυσικού προσώπου

δ) Δημόσια έγγραφα που αποδεικνύουν βαριά ασθένεια του οφειλέτη ή μέλους της οικογένειας του με Α' βαθμό συγγένειας ή προστατευόμενου μέλους, ή του προσώπου που έχει προσωπική ευθύνη για την καταβολή της οφειλής ε) Βεβαίωση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ

στ) Επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν τη διακοπή λειτουργίας της επιχείρησης.

Τα παραπάνω δικαιολογητικά λαμβάνονται υπόψη κατά περίπτωση για τη διαμόρφωση της απόφασης επί του αιτήματος, με εξαίρεση τις δηλώσεις της ως άνω περίπτωσης α), η υποβολή των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω εξέταση του αιτήματος.

4.Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης να εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών, παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης απαλλαγής κατά ποσοστό επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της παραγράφου 3 της παρούσας».

Η παραπάνω ρύθμιση έληξε τον Οκτώβριο του έτους 2012 και από τότε ισχύουν οι ήδη προβλεπόμενοι διακανονισμοί με το ν. 2648/1998.

Σύμφωνα ωστόσο με τη ανάρτηση του Υπουργείου Εσωτερικών, που αφορά τη **Δημόσια Διαβούλευση για το σχέδιο νόμου «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»**, επίκειται νέα ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών, που θα αφορά και οφειλές πάνω από 10.000€.

Υποχρεωτική η είσπραξη των εσόδων των ΟΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 277 του ν. 3852/2010 με τίτλο «Έλεγχος Είσπραξης Εσόδων», ορίζεται ότι « 1. Ο αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών Επίτροπος, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους μπορεί να παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και να ασκεί τον έλεγχο για την είσπραξη των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών ή προστίμων σε βάρος τρίτων. 2. Σε περίπτωση που διαπιστώσει αδράνεια είσπραξης τους από τα αρμόδια όργανα Διοίκησης ή τις οικονομικές υπηρεσίες καλεί τούτους, με έγγραφο του που κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Ελεγκτή Νομιμότητας, να ενεργήσουν μέσα σε τασσόμενη εύλογη προθεσμία για την είσπραξη τούτων. 3. Εάν η αδράνεια συνεχίζεται, οφειλόμενη σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων τον δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ή των προϊσταμένων των οικονομικών υπηρεσιών αυτών παραπέμπει α) τα μεν αιρετά υπαίτια πρόσωπα με αιτιολογημένη εισήγηση του στην «Επιτροπή του άρθρου 232 του παρόντος» για προσωπικό καταλογισμό τούτων με το ποσό της θετικής ζημίας

που προξένησαν και β) τους υπαλλήλους των ανωτέρω προσώπων που προκάλεσαν ζημία στην περιουσία του στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό τούτων»

Συμπέρασμα

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο Κώδικας Δημοσίων Εσόδων, προβλέπει ένα πλέγμα διατάξεων για την αναγκαστική κατάσχεση των οφειλετών του Δημοσίου ή των ΟΤΑ, και ιδίως για την κατάσχεση σε χείρας τρίτου, όπως είναι οι λογαριασμοί που διατηρούνται στα πιστωτικά ιδρύματα.

Συνεπώς ο ίδιος ο νομοθέτης δεν δίνει καμία δυνατότητα διακριτικής ευχέρειας στην αρμόδια Υπηρεσία Εσόδων του Δήμου, για μη λήψη των παραπάνω αναγκαστικών μέτρων. Άρα η αρμοδιότητα αυτή χαρακτηρίζεται ως δεσμία και είναι υποχρεωμένη, η Υπηρεσία Είσπραξης Εσόδων του Δήμου να προβαίνει κάθε φορά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου στην λήψη των μέτρων που προβλέπονται και αναλύονται παραπάνω.

Οι δε δημότες μπορούν ν' ασκούν τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ένδικα βοηθήματα και μέσα, μεταξύ των οποίων και αυτά που αφορούν την αναστολή εκτέλεσης και είσπραξης.

Σε κάθε περίπτωση, οι δημότες μπορούν να μου απευθύνουν καταγγελίες όταν θεωρούν ότι μία οφειλή τους, τους επιβάλλεται άδικα από την αρμόδια Υπηρεσία Είσπραξης του Δήμου.

Είναι σημαντικό επίσης να πληροφορούνται από την αρμόδια υπηρεσία, για τα δικαιώματά τους και για τις τρέχουσες ρυθμίσεις των οφειλών τους, ώστε να είναι ενήμεροι ως προς τις δημοτικές υποχρεώσεις τους.

Σε μία επερχόμενη νομοθετική πρωτοβουλία, ωστόσο, θα ήταν συνεπές να ληφθούν υπόψη οι οικονομικές μεταβολές στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και η παρούσα οικονομική συγκυρία (συνθήκες γενικευμένης ύφεσης, υψηλά ποσοστά ανεργίας, μη δυνατότητα άμεσης εκποίησης ακινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων για την ικανοποίηση βιοποριστικών αναγκών κ.λπ.), ώστε να δημιουργηθεί αφενός ένα λειτουργικό πλαίσιο ρύθμισης των οφειλών των δημοτών, αφετέρου να παρασχεθεί μία προστασία περί του ακατασχέτου που θα έχει ως βάση ένα γενικό πάγιο ποσό το οποίο θα χαρακτηρίζεται ως ποσό επιβίωσης και δεν θα χρειάζεται ο χαρακτηρισμός αυτού ως μισθού, σύνταξης, ή

Γραφείο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Αλεξανδρούπολης
Δημαρχείο Αλεξανδρούπολης, Ημιόροφος Α. Δημοκρατίας 306
Τ.Κ. 68100 , Τηλ:2551064187, e mail symparastatis@alexpolis.gr
<https://www.facebook.com/symparastatis.alexpolis>

ασφαλιστικών βοηθημάτων περιοδικώς καταβαλλόμενων, ώστε να τυγχάνει εξαίρεσης από την κατάσχεση.

Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ